

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in tožni listi leta 1923. Ljubljana.

I FTO VI.

Telefon številka 552

LJUBLJANA, dne 11. decembra 1923.

Telefon številka 552

ŠTEV. 146.

J. Zdravec:

Strokovna šola za mlinarstvo v Jugoslaviji.

Dejstvo je, da je le zdravo in močno kmetijstvo, v zvezi s krepko razvito obrtjo in industrijo najzanesljivejša hrbtenica za gospodarski in kulturni obstanek vsakega naroda.

Tudi pri nas igra kmetijstvo dokaj važno nalogo. Poleg tega, da nas ta najvažnejša gospodarska panoga preživlja, igra kmetijstvo pri našem izvozu najeminentnejšo ulogo. Z vsakim meterskim stotom žita jači kmetijstvo našo trgovsko bilanco ter pomaga s tem neposredno k blaginji našega naroda, žal vse več kot cvetočih razmer.

Neprecenljive vrednosti za kmetijstvo in v širšem pomenu besede za narodno gospodarstvo je pa s kmetijstvom najožje spojeno mlinarstvo.

Mlinarstvo spopolnjuje kmetijstvo. Potem predelave oplemenjuje kmetijske pridelke in nepobitna resnica je, da je le na višku razvoja stoječe mlinarstvo najjačja opora za kmetijstvo tam, kjer mu od strani državnih, finančno gospodarskih krogov ne manjka potrebnega razumevanja.

Mlinske industrije nam ne manjka, manjka nam pa vsestransko razumevanje za obstoj in gospodarski razvoj te važne panoge našega gospodarstva.

»Trgovski list« je v eni zadnjih številkih opozoril na razmere in mišljenje v tej panogi industrije.

Povsem se še k tej zadevi, pribijem pa zaenkrat, da nas ob splošnem pomanjkanju zdrave in realne gospodarske politike v najobčutnejši meri obdaja brezbriznost. Več interesa za strokovno izpopolnitev bi moralo vendar postati načelo po petem letu našega ujedinenja.

Menim, da je pomoč za mlinsko obrt in industrijo v interesu celokupnega narodnega gospodarstva, pomoč predvsem v gospodarskem in kulturnem pogledu.

Tisoče mlinov in stoline velemlinov v Jugoslaviji se opira še danes na podporo kvalificiranih moči iz prejšnje dobe. Pa tudi sile teh bodo kmalu izčrpane in skrb prizadetih organizacij, v ne najmanjši meri tudi skrb države bi morala biti, da se pobriga, da dobi naša mlinska industrija dober in sposoben naraščaj.

Majhna, komaj 1000 ha obdelane zemlje obsegajoča Avstrija ima svojo strokovno šolo, da niti ne govorimo o Nemčiji, ki ima celo vrsto mlinarskih šol višjega in nižjega reda. Tudi Čehi, čeprav so ti na uvoz živiljskih potrebščin navezani, naj nam služijo za zgled.

Naše bogato razvito mlinarstvo pa nima niti najmanjšega zavoda za vzgojo in naobrazbo kvalificiranega delavstva, delovodij ter uradništva.

Mlinarstvo je tekoma zadnjih 50 let napredovalo več kot katerakoli druga obrt in smelo smem trditi, da stoji mlinarstvo danes v tehničnem oziru na višku časa in da so za strokovno vodstvo večjih mlinskih podjetij potrebna znanja in sposobnosti — nočem nikogar podcenjevali — več nego v marsikakem drugem obrtu. Mlinarstvo se ravna po čisto se menjajočih razmerah in produktih. Dobro strokovno vodstvo mlinskega podjetja zahteva neobhodno podrobno znanje strojev po njih zgradbi, moči, namenu in zmoglosti. Brez tega tehničnega znanja se

ne da koristno izrabljati podjetja v toliki meri, kot zahteva to današnji konkurenčni boj.

Mlinar kot strokovnjak mora biti tudi natančen poznavalec surovin. Poznati mora kemične sestavine žita in mlevskih izdelkov, poznati mora vrednost posameznih vrst, predvsem pa mora znati, kako se z žitom ravna, da ne utрпи znatnih škod. Teoretični študij diagramov, poznanje gonilnih sil, potrebnih pri izvrševanju mlinarskega obrta, najsi bode to voda, para ali elektrika, so za dobrega mlinarskega podjetnika neobhodno potrebni, ako hoče, da bo njegov obrat pri današnjih težkih gospodarskih razmerah in pri do skrajnosti razvjenih konzumentih dobro uspeval.

Prezreti pa tudi koncem tega ne smemo, da mora biti mlinarski podjetnik tudi trgovec. Časi mlinarjev za plačo ali merico so minuli. Današnje trgovsko mlinarstvo zahte-

Nemški monopol in špekulacija z izvozom mleka v Avstrijo.

Maribor, dne 7. dec. 1923.

V obče znano je, da dobavlja Avstrija, zlasti Dunaj, velik del mleka iz Slovenije, deloma tudi iz Hrvaške. Preko zime izvažajo mnogo mleka tudi Kranjska. Glavni kontingent izvoza pa tvori permanentno Maribor kot obmejno mesto, ki ima ugodno priliko izvoza tudi preko polejja, dočim se pošiljate iz ostalih krajev Slovenije tekom polejja navadno že na potu izpridijo.

Že ves čas po prevratu se po naših listih ponavljajo kritike, zakaj tudi naše obmejne oblasti nadaljujejo stari greh dunajskega režima, pod katerim se je dovolil eni sami tvrdki pravcati monopol za preskrbo mleka iz celega okrožja, deloma za Maribor sam, večinoma pa za prevoz v današnja avstrijska mesta. Ta z izredno naklonjenostjo že svoj čas obdarovana tvrdka je znana tvrdka Bernhardt. Pred prevratom seveda ni bilo govora o slovenski konkurenci. Za to je že takrat to protežiranje samo ene tvrdke izzvalo nezadovoljnost med nemškimi konkurenti proti Bernhardtovemu monopolu. Protekcija je že svojčas segala tako daleč, da se tudi po prevratu nihče slovenskih konkurentov ni upal ustanoviti večje mlekarne, niti kar se, da bi smel računati na uspeh potom izvoza. Tudi prebivalstvo v celem mariborskem okrožju je bilo tako zaverovano v ta Bernhardtov monopol, da je bilo prepričano, da razen njega sploh ne sme nihče v večji množini nakupovati mleka. Na ta narodni in gospodarski greh se je, kakor rečeno, že opetovano opozarjalo pristojno oblast, toda brez uspeha. Kritike so dosegle le toliko, da se je te obrli lotil tudi Slovenec, ki je pa razen lastne krivde po največ radi vpliva Bernhardtovega monopola moral kapitulirati. Za njim se je za ta boj ojunail drugi Slovenec g. Kos, ki je nedavno v Mariboru v Jenkovi ulici odprl novo mlekarno, urejeno tudi za izvoz. Ta je postal monopolu Bernhardt bolj nevaren kakor prvi. Da vidi tudi širša javnost, kako težko stališče ima slovenski trgovec v Mariboru napram premoči nemškega velekapitala, navajamo nastopno nekaj primerov.

Te dni doživljamo v tem nesolidnem konkurenčnem boju nekaj zelo značilnega. Kakor znano, se mleko na mariborskem trgu pred velikimi prazniki naravnost oderuško prodaja. Ravno te dni pa doživlja

va trgovskega znanja več kot marsikatera druga stroka, ono zahteva poleg vseh naštetih pogojev spretnosti v kalkulaciji ali pri prodaji, nakupu, knjigovodstvu in bilanci.

Trgovsko mlinarstvo zahteva, da si je vsak mlinarski podjetnik na jasnem, kateri del njegovega podjetja uspeva in kje je treba pravočasno pomagati. Izučitev praktičnega mlinarstva našim pomočnikom, našim sinovom ter uradnikom, ki se hočejo posvetiti tej stroki, tega ne nudi, za to je potrebno prav posebnih strokovnih šol ali vsaj strokovnih tečajev.

Menim, da bi se za strokovno napredovanje morale brigati naše organizacije, predvsem bi pa morala biti to skrb državnih krmlarjev samih, ker je brezdvomno iz narodnogospodarskega stališča skrb za dober in večš naraščaj največje važnosti za obstoj in napredek mlinske industrije v Jugoslaviji.

Maribor čudež, da se mleko, in sicer v večjih zalogah, na trgu prodaja po 13 in celo 12 kron, dočim ga tvrdka Bernhardt n. pr. v ptujskem okraju na debelo kupuje po 14 kron. Kako je to mogoče in kakšne posledice imamo pričakovati? Odgovor je enostaven. Čim je Bernhardt zvedel, da si je tvrdka Kos v ptujskem okraju zasigurala velik del kontingenta stalnih dobavljalcev mleka, in sicer po isti ceni, kakor to je pričevala tvrdka Bernhardt — po 11 kron —, je preko noči brez vsega posebnega razloga dobavljalcem sama ponudila povišane cene od 11 na 14 kron. S tem je nemška monopolna tvrdka nameravala na mah ubiti slovensko konkurenco, ki ne razpolaga z milijonskim premoženjem. Ko je drugo jutro slovenska tvrdka Kos pričakovala naročeno blago, so namesto blaga iz tega kraja prihajala poročila, da vsled nepričakovanega podražanja blaga ne mormo dobavljati. Vse hili seveda ponujati mleko nemški tvrdki! Tako je slovenska tvrdka ostala skoro brez mleka, in če ga je hotela dobiti, je morala slediti zgledu nemške konkurence. Splošne posledice se bodo kmalu pojavile tudi v podrobni prodaji. Cena mleku se bo brez povoda firala višje kot neobhodno potrebno. Tudi bo zmanjkovalo mleka pri podrobni prodaji.

Tu imamo torej tipičen zgled prehranega navijanja cen in vzgajanje ljudstva v prehranjanju cen. Na drugi strani pa sledi iz tega primera dokaz, kako se od strani nemškega velekapitala ubija slovenska trgovina. Da si nemški monopolist pri takem nepotrebnem povišanju sam sebi ne škoduje, za to je že vnaprej preskrbljeno. Kar tu plačuje višje, ne samo da s tem onemogoča slovensko konkurenco, nego to povišanje mu plačajo v obrestmi Dunajčani. Svojo izvozno trgovino ima namreč izbornu urejeno. Vsaka avstrijska tvrdka, ki reflektira na njegovo dobavo v zimskem času, se mora zavezati, da dobavlja za 50% večjo množino tudi v poletnem času. in potem čim višji je njegov izvozni kontingent, tem višja je tudi cena. Računano, da izvažajo dnevno samo 15.000 litrov po 19 do 19.50 jk, mu ta kupčija mesečno nese preko enega milijona čistega dobička. K temu pride pa še izdatno večji dobiček od konsuma mleka in smetane na domačem trgu. Mleko za do-

mači trg je povečini posneto in mešano z jedilno sodo. Tako mleko je dobavljal celo javni bolnici, kjer so šele po dolgem času prišli na sled zdravju škodljivemu mleku ter za deva ovadili oblasti, vsled česar je bil Bernhardt kaznovan na 4000 Din. Od dobrega mleka posneto smetano razprodaja po 180 K liter tudi vsem kavarnam, čeprav so lastniki kavarn po večini Slovenci, vendar raje podpirajo tako nemško konkurenco, kakor svoje ljudi.

Da Bernhardtu ta kupčija posebno z izvozom našega dobrega mleka izbornu nese, se je videlo sedaj, ko je kupil hišo last družbe »Drava« za več milijonov kron in jo takoj plačal, v znesku, ki bi ga trenutno ne zmogle vse banke mariborske. Na kraju te nove posesti, kjer naj bi se bile zgradile nove slovenske hiše, se prične razvijati v velikem obsegu Bernhardtova monopolna mlečna industrija.

Skrajni čas bi bil, da obrtna oblast napravi konec takim monopolom, še bolj nujno potrebno pa je, da se naši interesi proti takemu monopolu organizirajo, ne pa da prihajajo le posamezni na bojišče, kjer morajo prej ali slej kapitulirati.

Reklamacije za volitve v dohodninske komisije.

Koncem tega leta se izloči iz komisije za dohodnino polovico imenovanih in polovico voljenih članov ter ravno isto število namestnikov. Izločitev se izvrši po žrebu v navzočnosti enega voljenega in enega imenovanega člana komisije. Dopolnilne volitve se vrše dne 20. januarja 1924. Imeniki volilnih upravičencev bodo razgrnjeni na vpogled pri vseh davčnih okrajnih oblastvih (v Ljubljani pri davčni administraciji) v času od 13. do vštetelega 20. decembra t. l. Imenike smejo vpogledati samo dohodnini zavezane osebe.

Dopusšno je tudi imenike prepisovati ali napravljati iz njih izpiske, ako to ne ovira poslovanje davčnega oblastva. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 13. dec. do vštetelega 20. decembra t. l. Vsak davkoplačevalec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih. Po preteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilni imenik še nadalje do vštetelega dne 12. januarja 1924, da se volilcem omogoči izbrati kandidate izmed volilnih upravičencev.

Opozarjamo vse trgovce in obrtnike, da se prepričajo tekom reklamacijskega roka, da so vpisani, ker ni izključeno, da vsled tega ali drugega manipulativnega pogrška niso sprejeti v volilni imenik. — Ako posamezniki potrebujejo glede reklamacijskega postopanja še natančnejšega navodila, naj se obrnejo na pristojni gremij, ki je dobil od zveze trgovskih gremijev izčrpna pojasnila.

Dohodnina postaja od leta do leta večjega pomena. Predpisi se vsako leto stopnjujejo. Za l. 1920 je znašal predpis še 59, 603.725 K, za l. 1921 že 93.039.645 K, za leto 1922 pa celo 142.183.169 kron, za leto 1923 pa bo predpis všteti izredni 30 odstotni pribitek presegele vsoto 200.000.000 kron. Zato dobiva dohodnina veliko važnost, ž njo pa tudi volitve, ki se vrše v januarju l. 1924.

Projekt konvencije o arbitražnih odredbah.

Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo nekaterim gospodarskim korporacijam v izjavo projekt konvencije o arbitražnih odredbah, ki ga je izdalo Društvo narodov v namenu, olajšati likvidacijo sporov iz trgovskih poslov med kontrahenti, pripadajočimi različnim državam. Gre za to, da se s pristopom k tej konvenciji določna država zaveže, da prizna polno veljavo dogovorom strank na razsodišču, to tudi v primeru, da se arbitražna (razsoja) vrši v taki državi, katere jurisdikciji eden kontrahentov ni podvržen. Postopek razsodišča se ima urediti z dogovorom strank in zakoni države, na katere teritoriju se ima vršiti arbitražna. Če redno sodišče pri obravnavanju kakoga spora uvidi, da je zanj dogovorjeno razsodišče, mora zavrniti stranke tudi na zahtevo le enega interesenta pred arbitre. Država, ki je pristopila h konvenciji, je s tem prevzela dolžnost, da izvrši po svojih oblastvih arbitražne odloke, ki so bili izročeni na njenem ozemlju.

Z ozirom na dejstvo, da so industrijski in trgovski krogi na teritoriju Slovenije radi svojih živahnih trgovskih stikov z inozemstvom živo zainteresirani, kako se uredi likvidacija sporov, ki nastajajo iz trgovskih poslov med njimi in inozemskimi sokontrahenti, je treba preje označeni akciji Društva narodov posvetiti vso pozornost. To pa je potrebno tudi iz tega razloga, ker sedanja meddržavna pomoč daleč še ni tako urejena, da bi ustrezala, kakor treba zahtevam mednarodne trgovine. Na drugi strani pa zavisi tudi naš kredit od tega, če inozemec zaupa, da bo mogel uspešno uveljavljati svoje pogodbenne pravice proti našemu podniku. Če se inozemec v procesiranje pred našimi sodišči ne bo hotel spuščati, ker bi se mu zdelo njihovo postopanje radi počasnosti ali drugih napak preveč pomankljivo in če se bo moral bati, da inozemskih sodb proti našemu državljanu pri nas ne bo mogoče gladko eksekvirati, bo to zakrivilo pri sklepanju kupcij z našimi podniki nepregledne zapreke in težkoče. Na to pa moramo biti žalibog pripravljene, če vpoštevamo, kako polževo je postopanje jugoslovanskih sodišč, dasi je treba takoj tudi konstatirati, da sodstvo v Sloveniji na svojem renomeju kot eno najboljših ne samo v naši, temveč v nasledstvenih državah sploh, doslej še ni trpelo. O tem nam pričajo ravno glasovi inozemskega časopisa.

Z olajšanjem likvidacije trgovskih in drugih sporov, za katere bi mogla prihajati v poštev razsodišča, pa bi ne bilo ustrezno le inozemcem, marveč v veliki meri ravno našim podnikom, ker je znano, kako velike težave se jim stavi, če hočejo eksekvirati naše sodbe n. pr. pred italijanskimi sodišči. Razen tega je eksekucija sploh možna le tedaj, če je dana reciprociteta, odnosno če je pravna pomoč v tem oziru urejena s konvencijo ali v trgovskih pogodbah.

Pozdraviti je torej treba vse, kar bi zgorajšnjemu namenu ustrezalo. Če pa projekt konvencije o arbitražnih odredbah v obliki, kakor ga je priobčilo ministrstvo trgovine in industrije, premostrimo, moramo žal ugotoviti, da svojemu namenu ne bo dosti koristil in da vsaj za nas ni sprejemljiv.

Napaka projekta je pomanjkljivost njegovih določb glede ureditve arbitražnega postopka. Ne zadoštuje, da se ta ureditev kraško prepusti dogovoru strank in zakonom države, na katere teritoriju se ima v konkretnem primeru vršiti arbitražna. Če se hoče uspešno služiti namenu te institucije, je neobhodno potrebna gotova enakost postopka, pa naj se vrši razsoja kjerkoli. Vpoštevati je namreč treba, da je pravna mentaliteta v eni državi včasih različna od one v drugi državi. Tudi gotove vrste sporov ni mogoče iz-

črpano prenesti in pravilno presoditi brez razsodnika - jurista. Dostikrat more izreči objektivno in pravično razsodbo le strokovnjak gotove gospodarske panoge, tako tam, kjer bi tvorilo pred rednim sodiščem sodbo dejansko le zvedeniško mnenje, kakor v primerih, kjer odločujejo uzance. Izredne težave bi povzročali valutni spori. Neobhodno bi bilo za to treba skrbeti za primernost sestave in postopka razsodišča z zadostno pojasnili določili že v konvenciji sami, tako da bi na le teh bazirali arbitražni dogovori strank in zakonita določila posameznih držav o razsodišču. Treba bi bilo določb o pravnih sredstvih, ako je postopanje nepravilno odnosno razsodba očividno krivična. Nadalje bi bilo posebno za pripadnike držav s slabo valuto važno vprašanje plačila procesualnih stroškov.

Glavna napaka, ki jemlje projektu konvencije vsako praktično vrednost, pa je določba, da mora redno sodišče odbiti obravnavanje sporov, glede katerih je dogovorjeno razsodišče, dočim se na drugi strani omejuje obveznost posamične države do izvrševanja razsodb le na one arbitražne odloke, ki so bili izrečeni na njenem lastnem teritoriju. To bi dovedlo do tega, da bi n. pr. Jugoslovan Italijana, s katerim sta se domenila na razsodišču v Ljubljani, ne mogel tožiti pred rednim sodiščem v Italiji, to sodišče pa bi se zopet branilo izvršiti arbitražni odlok jugoslovanskega razsodišča, češ, da ni bil izrečen na italijanskem teritoriju.

Načeloma moramo torej akcijo Društva narodov pozdraviti, vendar pa obenem tudi opozoriti, da bi bil projekt konvencije o arbitražnih odredbah koristen le pod pogojem, da se vsaj v toliko izpopolni, da bo vseboval temeljne smernice glede postopka razsodišča in da preskrbi arbitražnim odlokom enako izvršljivost tudi izven države kjer so bili izrečeni.

Fr. Zelenik:

Izpolnitev sklepne kupčije.

(Konec.)

§ 79.: Kdor se je pravice izbere v smislu § 76. že poslužil, ne more več svoje izbere izpremeniti, izvzemši v § 78., odstavek 2. dovoljene nove izbere.

§ 80.: Na podlagi § 76., točka a) opirajoča se pravica se izgubi, ako zvesti pogodnik tega tekom 30 dni po preteku pogodbene dobe, oziroma po na novo določeni dobi (§ 78) sodnijskim poštom ne uveljavi.

§ 81.: na § 76., točka c) in d) se opirajoči zahtevki postane neveljavni, ako ga zvesti pogodnik ne uveljavi sodnijskim poštom tekom 90 dni po preteku pogodbene dobe.

Navedli smo paragrafe borznih določb, kateri nam povejo in pojasnijo posledice zamude.

Hočemo le navesti in pojasniti vsebino nekaterih paragrafov »po domače«.

Zamuda nastopi, kadar kupec ali prodajalec ne izpolni pogodbe v času, kateri je določen v pogodbi. Kakšne pravice ima zvesti pogodnik v slučaju zamude, nam pove § 76. Ta paragraf je dovolj jase, da ni potrebno ga posebej še tolmačiti. Razložiti hočemo le vsebino § 77. Ako zahteva zvesti pogodnik (to je tisti, kateri se drži pogodbenih dolžnosti in pravic) izpolnitev pogodbe (76., točka a) mora dvigniti protest in ga poslati priporočeno (rekomandirano) zamudnemu pogodniku. Protest se mora poslati prvi delavni dan po dnevu, katerega je nastopila zamuda.

Ako zahteva zvesti pogodnik izpolnitev pogodbe, tedaj mora dati zamudnemu pogodniku 14 dni časa za izpolnitev. Če v tem času zamudni pogodnik zopet ne izpolni po-

godbe, tedaj ima zvesti pogodnik pravico prodati ali kupiti pogodbeno množino blaga in zahtevati povračilo difference med pogojeno in doseženo ceno ali pa zahtevati diferenco med dnevno tržno (borzno) ceno in med sklepno ceno.

Tožba za difference se mora vložiti tekom 90 dni po preteku pogodbe.

Tožba za izpolnitev pogodbe in povrnitev vsled zamude nastale škode pa se mora dvigniti tekom 30 dni.

Kdor zamudi te roke, ne more več uveljaviti svojih pravic iz pogodbe.

Kako se dvigne protest itd., bomo govorili v drugem članku.

K razlagi teh borznih določb pa še hočemo pridjati nekaj nasvetov:

Nikoli ne zanemarij sklepov. Če si že sklenil, tedaj tudi glej, da zadostiš prevzeti dolžnosti.

Če nikakor ne moreš izpolniti v pravem času pogodbe, tedaj rajši prosi prodajalca, naj pogodbo podaljša itd. Boljše je za obe stranki, če se stvar poravnava brez protestov, tožbe in stroškov.

Opozarjamo še na neko klavzulo, katero imajo skoraj vsi prodajalci moke v svojih sklepih. Ta klavzula se glasi: **Plačljivo po izberi prodajalca pri oddaji blaga ali pa v dneh.** Na podlagi take klavzule lahko prodajalec zahteva, da mu moraš blago naprej plačati ali pa tudi ti da na upanje, kakor se njemu zljubi.

Končno še opozorimo na neko drugo klavzulo, katere je tudi jako važna, ali se jako malo pazi na njo. Sploh kupci malokdaj gledajo, kaj je v sklepnem pismu tiskano. Zategadelj pa so pozneje tudi tako presenečeni, če kaka stvar jim ni po volji.

Ta klavzula se glasi: **oddaja iz mlina ali prodaja in prevzetje v mlinu.**

S tem pogojem se določi kot kraj izpolnitve pogodbe **skladišče v mlinu samem.**

Ta klavzula je jako velikega pomena posebno pri določitvah difference in bi naj naši kupci vedno zahtevali, da se zapiše kot kraj oddaje in prevzetja bivališče kupca.

Morda bo marsikateri prodajalec otepal okoli sebe in ne bode hotel ničesar vedeti o teh tvojih zahtevah, ali danes postaja konkurenca že tolika, da se bode hitro našel konkurent, kateri bode rad izpolnil željo kupca. Sploh nastopajo mlinci jako oblasno in dolžnost naših trgovcev in obrtnikov je, da se postavijo tudi oni po robu.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Leta 1921 se je izdelalo: 1. gladkih preprog 1498 komadov v raznih velikostih in kvalitetah; 2. perzijskih vezanih 354 komadov s po 40.000 vozli na kvadratni meter; 3. perzijskih angorskih preprog 44 komadov s 160.000 vozli na meter; 4. perzijskih svilenih preprog 10 komadov s 384.000 vozli na 1 kvadratni meter; 5. gobelinovih slik 32 komadov. Vsega skupaj torej 2938 komadov v vrednosti 1.504.200 dinarjev.

Ker je bosanska volna preveč groba, se jo za izdelavo preprog ne da uporabiti, ker izgledajo preveč grobe in se mora za to uporabljati finejša volna. Ta volna se prodaja deloma v Sarajevu, deloma v Sibeniku. Za izdelavo namiznih preprog in posteljnih preprog ter angorskih čilimov se uporablja česana volna odnosno angorska kozja dlaka, ki se jo kupuje v Angliji. Bombažasta osnova se kupuje v Dugi Resi in služi za osnovo pri perzijskih preprogah. Leta 1913 je tkalnica kupila: 1. predene volne iz Anglije, wefta in mohera 5.183 kg; 2. iz Švice 100 kg surove opredene svile; 3. iz Nemčije 345 kg raznih barv in kemikalij; 4. iz avstrijskih predilnic 38.000 kg navadne volnene preje. Tkalnica ima

svojo lastno belilnico, kjer se barva volno z rastlinskimi in ostalimi alizarinskimi barvami.

Tkačev in delavcev je bilo 1921 leta 285 in sicer: v Sarajevu 102, v Kreševu 76, v Jeletu 43, Fojnici 28, Stolcu 25, v Foči 7, v Kladnu 6. Razen v državni tkalnici pa se izdelujejo preproge tudi kot neke vrste domača industrija v Prozu, Gadskem in Bosanskem Petrovcu, na stvaltah v širokosti 60 do 70 cm in se taki kosi potem sešijejo skupaj v širše preproge. Cene znašajo po kvadratnem metru za navadno perzijsko preprogo 600 Din, za angorsko 1.800 Din in za svileno pa 5000 dinarjev. Kar izdelava tkalnica, se proda po večini v tuzemstvu, le manjši del se proda na Čehoslovaško, v Italijo, v Švico in nekoliko komadov se je prodalo tudi v Egipt.

Delavke izdelujejo preproge po načrtih, v čemur obstoja velik uspeh in pomen šole. Ta tkalnica je kot praktična šola izvrstno urejena in upeljana ter lahko služi za sedaj za izobraževališče učiteljc za preprogarstvo po celi državi.

V Banatu izdelujejo preproge srbske vasi Kumani, Vranjevo, Melence, Elemir itd. in sicer delajo to kmetice za lastno potrebo, kakor tudi za prodajo. Posebno je to v vaseh Kumani in Vranjevo.

V Bački, v Staparju in drugih srbskih vaseh okrog Sombora vežejo kmetice preproge za lastno porabo in za prodajo. Preproge so izdelane po tiskanih vezilnih vzorcih iz volnena prediva.

V Velikem Bečkereku obstoja tovarna za preproge, ki je last Delniške družbe »Dundjerski«. Ona ima 1. 87 stačev za perzijske preproge, 2. 50 mehaničnih stačev, 3. 100 komadov ročnih stačev, na katerih se v okolišnih srbskih vaseh izdelujejo preproge, 4. 3 stroje za tkanje osnove, 5. predilnico s 180 vretni, stroj za lepljenje osnove, 1 stroj za česanje preprog, 3 stroje za striženje kosmatih preprog. Tovarna je urejena za izdelavo najfinejših vezanih in gladkih preprog, pliševnih, tapesterije, holenderjev, kiderministerjev in preprog iz jule. Ona ima tudi dve stačve za pohištveno blago. Kadar je popolnoma zaposlena ima do 250 delavcev in delavk. Od leta 1914 ni obratovala, sedaj pa je začela z obratom in dela s 50 ljudmi. Izdeluje fine srbske in smirske preproge in vse imitacije s tkanjem na mehničnih stačvah. Letna produkcija znaša 2.500 kvadrat. metrov smirskih preprog, 50.000 m preprog za hodnike, 3500 kvadratnih metrov žametastih in drugih volnenih preprog. (Dalje sledi.)

Spomenica

Glavnega odbora vodne zadrage za osušitev ljubljanskega barja prilikom katastrofalne povodnji v Sloveniji.

Izvanredno dolgo trajno deževje je spremenilo ljubljansko barje v jezero in napravilo Barjanom ogromno škodo, o čemur se je visoka komisija Ministrstva sama prepričala na licu mesta.

Vzrok poplave ni samo dolgo trajno deževje, temveč v prvi vrsti dejstvo, da še niso dovršena regulacijska dela v glavnem odvodniku reki Ljubljanici, niti osuševalna dela na ljubljanskem barju.

Glavni odbor vodne zadrage za osušitev ljubljanskega barja, ki je zakoniti zastopnik interesov posestnikov na ljubljanskem barju in čegar naloga je po zakonu z dne 23. avgusta 1877 izvesti osušitev in melioracijo celega ljubljanskega barja, se prilikom katastrofe, katere je zadela barjansko ozemlje, obrača na zastopnike visoke vlade z najnujnejšo prošnjo, da poleg podelitve takojšnje gmojne podpore po povodnji prizadelem Barjanom merodajni činitelji blagohotno posvelijo vso pažnjo prečemu vprašanju, kako s takojšnjim nadaljevanjem regulacijskih in melioracijskih del na ljubljanskem barju omiliti žalostni položaj Barjanov.

V to svrhu prosi podpisani Glavni odbor:

1. da se takoj dovolijo izredni krediti za dovršitev le na pol dodelane regulacije reke Ljubljanice. Ker so barjanski interesni za dosedanja dela že mnogo prispevali k stroškom in so po zadnji katastrofi prehodu prizadeli, naj bi se jih prilagodilo k prispevanju s čim najnižjim odstotkom;

2. da se takoj dajo barjanski vodni zadrugi na razpolago vsi za nadaljevanje regulacijskih del potrebni stroji (bagerji itd.) iz reparacij, ker je vojna preprečila dovršitev regulacije Ljubljanice in pokvarila ter uničila mnogo že dograjenih naprav;

3. da se vnese v redni proračun stalna postavka »Za regulacijo Ljubljanice«, in to že v proračun za leto 1923/1924. Če pa slednje iz tehničnih ozirov ne bi bilo mogoče, naj pristojno Ministrstvo določi čim najvišjo vsoto iz pozicij za regulacijo rek v Sloveniji za regulacijo Ljubljanice;

4. da se iz kredita za melioracije določi in nakaže barjanski vodni zadrugi čim izdatnejši državni prispevek za delajna melioracijska dela na ljubljanskem barju. K temu se pripominja, da obsega barjansko ozemlje nič manj nego 16.000 ha;

5. da se nakaže imenovani vodni zadrugi iz kreditne postavke »Pomoč vodnim zadrugam« čim večja podpora.

Končno si dovoljuje podpisani Glavni odbor opozoriti na svojo vlogo na Ministrstvo Poljoprivrede i voda z dne 16. novembra 1923, št. 47.

Zoziranjem na nujnost in upravičenost gorenjih predlogov se nada podpisani Glavni odbor, da visoka vlada usliši nujne prošnje Barjanov in jim ugoditi v polnem obsegu.

V Ljubljani, dne 8. decembra 1923.

Zahtevajte povsod našo domačo
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridelanec za kavo.

Trgovina.

Vzpostavitev trgovinskih stikov z Rusijo. V zadnjem času se po dnevnih in strokovnih listih prav živahno obravnava vprašanje obnovitve trgovinskih stikov z Rusijo. Tudi naš list sledi pazno razvoju tega vprašanja ter je vedno poudarjal, da je neobhodna potreba, da se stiki z Rusijo čimprej vzpostavijo. Po poročilih iz Londona je »Daily News« objavila dopis iz Beograda, da Praga in Bukarešta priliskata na kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, da vzpostavi trgovinske, oventuelno tudi diplomatične zveze s sovjetsko Rusijo. Zunanji minister dr. Niščić je dopisniku izjavil, da je stališče beogradske vlade v ruskem vprašanju mnogo odvisno od stališča Francije. V resnici se sedaj vodijo neobvezni razgovori z zastopnikom carske Rusije g. Standmannom. Po našem mnenju se naša vlada ni obrnila glede pregovorov, ako vesti odgovarjajo resnici, na pravo adresu. Gosp. Standmann je bil zastopnik carske Rusije, nima pa od sedanje ruske vlade nobenih pooblastil in bi sedanja ruska vlada brez dvoma odklonila vsako zblizanje, ki bi se hotelo navezati potom imenovanega starorežimskega zastopnika.

Trgovski stiki med Italijo in Jugoslavijo. Važnost prometa med Italijo in Jugoslavijo v prvem semestru l. l. kažejo že sledeči kralki izvlečki iz splošne statistike o vzajemnih trgovinskih stikih med nami in Italijo. Glavni predmeti, ki pridejo za naš izvoz v Italijo vpoštevajo: živina, jajca, meso, sadje, premog, cement, les, soda, kože. Ti predmeti tvorijo sorazmerno velik procent celokupnega našega uvoza v Italijo. In sicer participira Jugoslavija sorazmerno s celokupnim italijanskim uvozom s 86% pri konjih, z 62% pri živini, z 80% pri perunini, z 10% pri mesu, z 80% pri jajcih, s 50% pri olivnem olju, s 50% pri lesu. Italija s svoje strani je uvozila v Jugoslavijo v znatni meri bombaževine, volno, predivo, jute itd., južno sadje, riža, žvepla, surovih kož, kavčuka, semen in cvetic. Uvozilo se je med drugimi tudi približno 200 vagonov pšenične moke, kar je zelo značilno za našo državo, ki sama producira in izvažava moko. Trgovska bilanca Italije je napram Jugoslaviji pasivna. Pasivum

bo do konca leta narasel na približno 1200 milijonov dinarjev.

Direktni uvoz norveške soli in zelenih slanikov iz Norveške. Neka tvrdka iz Norveške se zanima za izvoz soli in zelenih slanikov k nam. Interesantom je natančnejši naslov v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Trgovina Rumunije. Rumunski minister Irgovine je na nekem zborovanju, govoreč o gospodarski moči Rumunije, med drugim izjavil, da je znašal izvoz iz Rumunije v preteklem letu 1922 12 milijonov lejev, med tem ko je uvoz v istem letu znašal 11.000.725 lejev. Minister je rekel, da upa, da bo letošnja trgovinska bilanca Rumunije mnogo bolja nego lanskoletna. Poleg tega je minister izjavil, da je bila produkcija sladkorja v Rumuniji prej znatno otežkočena vsled uspešne konkurence čehoslovaškega, poljskega in madžarskega sladkorja, med tem ko se danes na rumunskem tržišču prodaja skoro samo domači sladkor po zelo povoljnih cenah.

Izvoz ameriškega bombaža. Izvoz bombaža iz Zjedinenih držav je v zadnjem tednu pretečenega meseca padel za 67000 bal napram 284.000 balam v predhodnem tednu in 153.000 balam v odgovarjajočem tednu 1922 leta.

Uvoz tujih likerjev v Francijo. Francija je uvedla 25 odstotni banderolni davek na vse vrste inozemskih likerjev v steklenicah.

Borza za vino. »Riječ« piše, da se bodo odslej vsako prvo sredo v mesecu shajali na zagrebški borzi vinski interesenti, da se porazgovore o slanju vinske kupčije in da utrdijo cene vinu oziroma jih določijo.

Trgovski stiki Francije z Rusijo. Pariška banka Bauer & Marschall je sklenila s sovjetsko vlado pogodbo glede finansiranja ruske želve. Tudi mnoge druge francoske tvrdke so stopile v trgovske odnose s sovjetsko vlado.

Za odpravo krošnjarstva. Plujsko okrajno glavarstvo je izdalo na vse orožniške postaje in občinske urade hvalevredni ukaz, da se morajo krošnjarji strogo nadzorovati in za primer, da nimajo dovoljenja, da se jim zapleni blago na račun kazni. Naredba je bila že pred 14 dnevi vročena, pa nikjer se ne opazi, da bi kdo ustavljal kakega krošnjarja, vse gre slepo mimo njega, dasi srečamo uprav v plujskem okraju krošnjarjev povsod, kakor vrabce. Naprosto dognalo se je, da je celo občinski urad podelil nekemu neznanu dovoljenje, da sme po občini krošnjariti. Gotovo je več takih slučajev in gospodje trgovci plujskega okraja bi storili dobro, ako bi zaprosili župana in ludi orožnike, da vesno izpolnjujejo ukaz okrajnega glavarstva in da vsakega krošnjarja, ki nima dovoljenja od okrajnega glavarstva, takoj ovadijo okrajnemu glavarstvu, da ga kaznuje in mu blago zapleni. Trgovci naj store svojo dolžnost in krošnjarstvu se bo kmalu odpomoglo.

ITO PASTA za čiščenje zob, najrajsi uporabljajo vsi kadilci.

Industrija.

Svetovna produkcija platna. Svetovna produkcija platna se je v letu 1922 znatno povečala. V letu 1922 je znašala 8.888 kg. — Kolumbija zavzema glede produkcije platna prvo mesto z 1048 kg v letu 1922, napram 907 kg v letu 1921. Rusija, ki je pred letom 1924 producirala največ platna, je med vojno in po premirju producirala zelo malo, in sicer 205 kg v letu 1921 in 705 kg v letu 1922. V drugih državah je produkcija platna še neznanla.

Denarstvo.

Fiskalna bremena v Zedinenih državah. Fiskalna bremena so se v Zedinenih državah po vojni zelo povečala. Medtem ko je znašala kvola, ki je pripadala na vsako posamezno glavo 17.07 dolarjev v letu 1913, se je isla v letu 1922 povišala na 64.43 dolarjev, to se pravi, da je tekem 9 let štirikratno porasla.

Češki proračun enak avstrijskemu predvojnemu račun. Prof. Weger iz vseučilišča v Pragi, objavlja v »Prager Presse« članek, v katerem primerja proračun Avstrije v letu 1913 z onim čehoslovaške za minulo poslovno leto

1922. Iz članka izhaja, da je v letu 1913 polprosilila Avstrija 24.77 procentov svojega proračuna za državne železnice, Čehoslovaška v letu 1922 pa 28.77 procentov. Za javno prosveto je znašala postavka avstrijskega proračuna za leto 1913 sorazmerno s celokupnim proračunom 3.38 procentov, v čehoslovaškem proračunu znašala postavka v letu 1922 pa 5.28 procentov. Postavka za armado je znašala v avstrijskem proračunu 15.61 procentov, v čehoslovaškem 14.72. Za zunanje zadeve je polprosilila Avstrija v letu 1913 0.42 procentov, Čehoslovaška v letu 1922 pa 1.35 procentov.

Nova emisijska banka v Albaniji. Do sedaj ni imela Albanija svojega denarja. Sedaj pa je osnovala lasno emisijsko banko z delniško glavnico 5 milijonov zlatih frankov.

AKO PIJEŠ „BUDDHA“ ČAJ VŽIVAŠ ŽE NA ZEMLJI RAJI

Promet.

Poprava železniške proge med Kranjem in Podnartom. Da se pospeši popravilo razdrte proge med postajama Kranj in Podnart, se odpovešta na progi Ljubljana-Jesenice do nadaljnega vlak št. 914, ki odhaja iz Ljubljane glavni kolodvor ob 11.25 in dospe na Jesenice ob 13.35 ter vlak št. 913, ki odhaja iz Jesenic ob 10.10 in dospe v Ljubljano glavni kolodvor ob 11.57. Večerni vlak št. 918, ki odhaja iz Ljubljane glavni kolodvor ob 18.55, vozi le do Kranja in se vrača kot vlak št. 917 v Ljubljano glavni kolodvor, kamor dospe ob 21.45, jeseniški vlak št. 917, ki odhaja iz Jesenic ob 19.33, vozi le do Podnarla, od koder se vrača na Jesenice kot vlak št. 918 s prihodom ob 21.20.

Ureditev našega brodarstva. V brodarstvem oddeljenju prometnega ministrstva se je pričela konferenca za ureditev in pospeševanje pomorsko-irgovskega brodarstva. Na tej konferenci so zaslopane vse pomorske družbe in Savez pomoraca. Na dnevnem redu je: 1. obravnavanje zakonskega načrta o pospeševanju pomorsko-irgovskega brodarstva; 2. delovna pogodba; 3. vprašanje predaje ladij. Dne 6. l. m. se je razpravljalo o prvi točki. Načrt zakona se je izdelal v brodarstvem oddeljenju ministrstva. Tendenca zakona je, da podpre naše brodarstvo s subvencijo raznih prog med našimi lukami in inozemstvom in s podelitvijo nagrad za gradbe novih ladij in svrhu obnove in povečanje naše Irgovske flotilje. Po zakonskem načrtu se bodo sklepale posebne pogodbe z državo, ki bo subvencionirala družbe sorazmerno z daljavo proge in s kakovostjo ladje. Predvidena je subvencija za kako novo zgrajeno ali kupljeno ladjo. Za ladje kupljene v naši državi je predvidena 15 odstotkov večja subvencija nego za ladje kupljene v inozemstvu. Nagrada za ladjedelnice je določena v budjetu. V letošnjem budjetu je določeno v te svrhe 40 milijonov dinarjev in vsako leto se bo ta postavka povečala za pol milijona.

Predaja pošle v zakup. Dne 4. l. m. se je vršila v ministrstvu za pošle in brzojave konferenca pošlnega strokovnega sveta. Na konferenci se je razpravljalo o vprašanju oddaje prenosa pošle v zakup in to za one kraje, kjer se ne vrši državni avtomobilni promet. Od vseh ponudb, ki so bile vzete v kombinacijo, se ni sprejelo niti ene, ker so bile predrage.

Povišanje osebnih in prtljažnih tarif na železnih v Avstriji. S 1. januarjem bo povišala Avstrija osebne in blagovne tarife na železnih povprečno za 25 odstotkov.

Prometne vesti. 1. Prometna omejitev na naslov »Budapester Eisen- und Stahlwalzwerke A. G.« za postajo Budapest Angyalföld, razglašena v Objavi št. 7, pod točko 24, se razveljavi. 2. Za postajo Budapest dunaparti teher palyaudvor veljajo sledeče prometne omejitve: a) Promet s prekrcavanjem v parnike (ladje) in obratno je dovoljen samo za pošiljke v vozovnih nakladah. Komadne pošiljke so od prekrcavanja

izključene. b) Sprejemanje pošiljk za naslov »Gisella Dampfmühle« je ukinjeno. c) Sprejemanje pošiljk gradbenega in okroglega lesa, peska in opeke je do nadaljnega ukinjeno. Izvzete so pošiljke industrijskih tirov in brodarstva podvezela ter one pošiljke, ki so določene za gradbo novega pristanišča; nadalje pošiljke premoga za sledeče tvrdke: Cserpy es Szarvas, Görtler Bela in Chrisliche Wirtschafts Vereinigung.

Najboljši
PREMOG, DRVA IN OGLJE
kupite najceneje pri
Družbi Ilirija, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Trgovski register.
Vpisale so se naslopne firme: 1175. Sedež: Gradec (Bela krajina). Besedilo firme: »Šumograd« dr. z o. z. 1176. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Brünler & Co. 1177. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Danica«, Majzelj & Rajšelj.

Litografična barva
THE REX CO., LJUBLJANA.

Razno.
Grška je ratificirala solunsko pogodbo. Dne 7. l. m. je Grčija ratificirala protokol in pogodbo o jugoslovenski svobodni coni v Solunu.

Regulacija Mure v Prekmurju. Minister poljedelstva in voda je bil odredil posebno komisijo, ki je pregledala tok reke Mure pri Bistrici v Prekmurju. Komisija je podala izjavo, da je treba takoj izvršiti regulacijo. Regulacijska delo so proračunana na 600.000 dinarjev. Z delom se prične prihodnjo pomlad.

Rudarstvo v Črni Gori. Po naredbi ministrstva za šume in rude se je mudila v Črni gori posebna komisija strokovnjakov, ki je imela nalogo, da razišče vsa ležišča rude kakor tudi izvire nafte. Komisija se je vrnila v Beograd in je že izdelala svoje poročilo. Važno je, da se je poleg dosedanjih ležišč bakra in nafte našlo tudi železno rudo. Kakor so ugotovili strokovnjaki, je železna ruda odlične kakovosti in bo zadostila popolnoma za vse potrebe domače industrije. Kar je posebno interesantno, se v poročilu naglašajo, da se je dosedaj za raziskovanje rud potrosilo že svoto 3 milijonov dinarjev.

Dalmatinski koral. Po poročilih, ki prihajajo iz Dalmacije, je dobivanje koral v Jadranskem morju s strani naših morjakov v zadnjem času zelo padlo. Znano je, da je Jadransko morje nenavadno bogato kar se tiče koralov. Posebno se odlikuje koral, ki se dobiva v bližini dalmatinske obale po svoji trdoti in po zelo rudeči barvi, vsled česar vlada v inozemstvu veliko povpraševanje ravno po naših koralih. Da bi se dobivanje koralov iz Jadranskega morja pospešilo se je osnovala pred kratkim v Zlaridu (Dalmacija) koralaska zadruga, ki bo imela namen, da bo podvezela vse potrebne korake za pospeševanje koralске industrije. Napravila se je tudi vloga na merodajna ministrstva v svrhu dobave orodja za dobivanje koralov na račun reparacij iz Nemčije.

Tobak iz Kavale. Monopolska uprava je sklenila na svoji seji nabirati večje količine boljšega tobaka iz Kavale v svrhu zboljšanja naših cigaret in tobaka.

Adresar za Slovenijo za leto 1924. Za leto 1924 je izšel adresar za Slovenijo, ki je zelo praktično urejen. Adresar obsega vse oblasti, urade, industrijska podjetja, trgovine, imena obrtnikov, bank, hiralnic, zavarovalnic, raznih kulturnih in dobredelnih društev. Vse to je urejeno po posameznih krajih in sicer v strogem abecednem redu. Nadalje obsega adresar imena hišnih posestnikov v Ljubljani, zdravnikov, živinozdravnikov itd. cele Slovenije. V istem se nahaja tudi natančen krajevni repertorij za Slovenijo. Ta priložna knjiga bo koristno služila v prvi vrsti bankam, denarnim zavodom, industrijem, trgovcem in obrtnikom ter tudi vsem drugim slojem. Adresar je v zalogi knjigarne »Sava« v Kranju, ki ga naročila razpošilja za ceno 250 Din.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (7. t. m.)
Pšenica: baška, 79-80 kg, 2%, 3 vagoni 330-340. Jučmen: baški, Beograd, 1 vagon 230. Turščica: za december, 1 vagon 230; za februar-marec, 2 vagona 235; za februar-maj 100% kasa, 4 vagoni 215-217.5; za marc-april, duplikat kasa, 24 vagonov 252-255; marec - april 5% kasa, 5 vagonov 255; april - maj, 10 vagonov 255-257.5; januar - februar, duplikat kasa, 6 vagonov 242.5; sremska stara, 1 vagon 235. **Fižol:** beli, baški, 5 vagonov 560; sremški, 1 vagon 560. Moka: baza »0«, 1 vagon 525; »05« in »Oss«, 1 vagon 525; »2«, 1 vagon 475; »6«, 1 vagon 335. **Otrobi:** debeli, 1 vagon 160; poldebeli, 1 vagon 145; v papirnatih vrečah, 1 vagon 125. Tendencija nespremenjena.

Cene živini in ovcam. Beograd: voli in biki se prodajajo po 11 do 13, srednji 8 do 10 Din za kilogram žive teže na sejmi. Ovce se prodajajo po 6 do 8 dinarjev za kilogram žive teže na postajah. Zagreb: voli in biki 12 do 14, srednji 9 do 11 Din za kilogram žive teže na sejmi. Ovce 6 do 7 Din za kilogram žive teže na železniških postajah. Reka: voli 6.70 do 7.50 lir za kilogram žive teže, teleta 10 do 11 lir, ovni 6 do 6.50 lir, koze 5 do 6 lir, prašiči 8.75 do 9.50 lir za kilogram žive teže. Praga: voli in junice jugoslovanskega izvora so se preteklo soboto prodajali po 4 do 7.50, biki in krave 4 do 7 čK za kilogram žive teže. Ovce 11 do 12 čK za kilogram mrve teže, teleta 11 do 15 čK mrve teže. Milan: voli prima 5.80 do 6.10 lir, druge vrste 5 do 5.20 lir, tretje 3.80 do 4.10 lir za kilogram žive teže. Krave prima 5.40 do 5.60, druge vrste 4.40 do 4.50, tretje vrste 3.40 do 3.60. Teleta prvovrstna 9.20 do 8.20, tretje vrste 7 do 6.60 lir za kilogram žive teže.

Tržne cene za masl in slanino. Toplo vreme zadržuje predelovanje svinjskega mesa v lovarnah in običajno klanje

po vaseh za izdelovanje masl in slanine se niti še ni začelo. Zbog tega se držijo še dosedanje cene za masl in slanino. Male količine slanine so se odposlale na Češko, kjer je znašala začetna cena 18, ki je pozneje padla na 15 do 16 čK za kilogram. Beograd: Masl 34 do 36, slanina 28 do 30, suho meso 27 do 30, okajena gnjal 60 do 65, salama 100 do 126 dinarjev za kilogram na debelo. Milan: Slanina 9, masl 10, ameriška slanina 8, ameriška masl 7.20 lir za kilogram.

Dunajski živinski sejem (6. decembra). Goveja živina: Dogon 649 glav; od tega 238 iz Jugoslavije. Cene v glavnem nespremenjene. — Svinje: Dogon 144 komadov. Nolirale so za kilogram žive teže v lisočih aK: debele 27-29.4, mešane svinje 25-27.

Dobava, prodaja.

Dobava vodomernega stekla. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave vodomerne stekla.

Dobava požarnega orodja in oprave za razna skladišča tobaka in tobačne lovarne v Sarajevu. Uprava državnih monopolov kraljevine SHS v Beogradu razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo požarnega orodja in oprave za razna skladišča tobaka in za tobačno tovarno v Sarajevu. Licitacija se ima vršiti dne 12. januarja 1924 ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu, kjer se sprejemajo do navedenega časa tudi vse ponudbe.

Dobava vzmeli. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave vzmeli za lokomotive, tenderje in vagone.

Dobava gasilnih potrebščin. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. decembra 1923 ofertalna licitacija glede dobave gasilnih potrebščin.

Dobava sesalk in drugega gasilskega orodja. V pisarni ekonomskega oddelka za mornarico ministrstva vojne in mornarice v Zemunu se ima vršiti dne 4. januarja 1924 ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija za dobavo sesalk, cevi, posod in drugega gasilskega orodja.

Dobava zavojnih svetrov za razpornike. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 22. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave zavojnih svetrov za razpornike.

Dobava brzojavnih drogov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 22. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 750 brzojavnih drogov.

Dobava naftalina. Pri upravi zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu se bo vršila dne 21. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg naftalina.

Prodaja lesa. Pri direkciji šum v Zagrebu se bo vršila dne 21. decembra t. l. dražba približno 178.790 m³ bukovega, 66.173 m³ hrastovega in 62.067 m³ koslanjevega lesa na panju.

Dobava gradbenega lesa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. decembra t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave gradbenega lesa.

Dobava orodja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 22. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega orodja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja neporabnih pritliklin za vojaške obleke. V pisarni uprave 2. zavoda za izdelovanje vojaške obleke v Sarajevu se ima vršiti dne 31. decembra 1923 ob 11. uri dopoldne prva javna uslmena licitacija za prodajo 2911 parov gamaš iz sukna avstrijskega porekla, nadalje 24.990 komadov avstrijskih

skih čepic iz sukna, 3840 komadov plošč iz karlona in kožnih odpadkov od podplatov v teži 1404.930 kg. Pogoje, kakor tudi navedeni materijal, si morejo ogledati interesenti vsak delavnik v skladišču goriimenovanega zavoda.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istofat igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

LJUBLJANA

SINON GREGORČICEVA ULICA 13

Telefon števil. 552

se pripoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Izvršitev točna in solidna!

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

Irgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno rabo.

Na debelo! Na drobno!

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
 Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
 Zahtevajte cenik!

Rusi
 Slaniki oviti
 Prekajane ribe
 (Bücklinge)

Ostseeheringe

Kumarce
 la znajmske v soli
 in kisu

Paradižni sok
 la domač, čist, v
 dozah

„Konserva“

Prva jugoslovanska industrija za konzerve rib, sočivja in sadja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!

Zaloga KLAVIRJEV

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

EKT

Najboljše
 toaletno milo
 kr. dvornega
 dobavitelja
 se dobi posod

Glavna zaloga:
A. Lampret
 Ljubljana, Krekov trg

Trgovci industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelovodov. — Kopalniške in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.

Prizoroča se:
 Špecerijska in delikatesna veletrgovina in na novo urejena zajutrkovalnica

T. Mencinger

Ljubljana

Sv. Petra cesta števil. 43

na dvorišču, vhod tudi iz Komenskega ulice

Pražarna za

kavo z električnim obratom

Ustanovljena leta 1838.

Vplačana akcijska glavnica Lit. 20.000.000.—

Jadranska zavarovalna družba

(Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu)

Generalni zastop v Ljubljani

(Ravnateljstvo v Zagrebu)

naznanja, da se je preselila iz dosedanjih prostorov v lastno poslopje v
Beethovno ulico števil. 4.

Sklepa:

- Požarna zavarovanja.
- Življenjska zavarovanja.
- Nezgodna in jamstvena zavarovanja.
- Zavarovanja proti škodam vsled talinskega vloma.
- Transportna zavarovanja.
- Zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.
- Zavarovanja proti škodam po toči.

Najnižji tarifi.

Zastopstvo v vseh krajih Slovenije.

Takojšnje izplačilo škod.